

Тэст. Праверце, ці правільна вы вымаўляеце па-беларуску 59

20 декабря 2017 в 15:02
TUT.BY

Сёлета выйшаў «Арфаэпічны слоўнік беларускай мовы». Мы падрыхтавалі тэст, дзякуючы якому вы даведаецеся пра гэтае выданне, а таксама пра сферу мовазнаўства, якой яно прысвечана.

Фото: nn.by

Гэтае выданне — першы поўны акадэмічны слоўнік, які фіксуе правілы беларускага літаратурнага вымаўлення. Яго стварылі «гуманітарыі» і «тэхнары»: спецыялісты двух інстытутаў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі — Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа і Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі. Слоўнік змяшчае арфаэпічную норму больш чым 117 тысяч слоў беларускай мовы.

Каб дакладна перадаць правільнае вымаўленне, у слоўніку выкарыстаны спецыяльны спосаб запісу слоў — фанетычная транскрыпцыя. Затранскрыбіраваныя словы бяруцца ў квадратныя дужкі. Вось так: [].

У фанетычнай транскрыпцыі кожны гук абазначаецца асобным значком. Аснову транскрыпцыі беларускай мовы складае звычайны алфавіт, але ўводзяцца і дадатковыя абазначэнні гукаў: [ž] — для злітнага вымаўлення дж; [z] — для злітнага вымаўлення дз; [g] - для вымаўлення г (выбухнога); [ɣ] — для вымаўлення г (фрыкатыўнага). Літары е, ё, ю, я, ь (мяккі знак) у транскрыпцыі не выкарыстоўваюцца.

Коска зверху справа ад літары абазначае мяккасць зычнага; падаўжэнне гука перадаецца праз двукроп'е (:) пасля зычнай літары справа. Напрыклад: [žém], [z'én'], [gáнак], [yót], [ас'эн':i].

1. Што азначае «арфаэпічны» ў назве слоўніка?

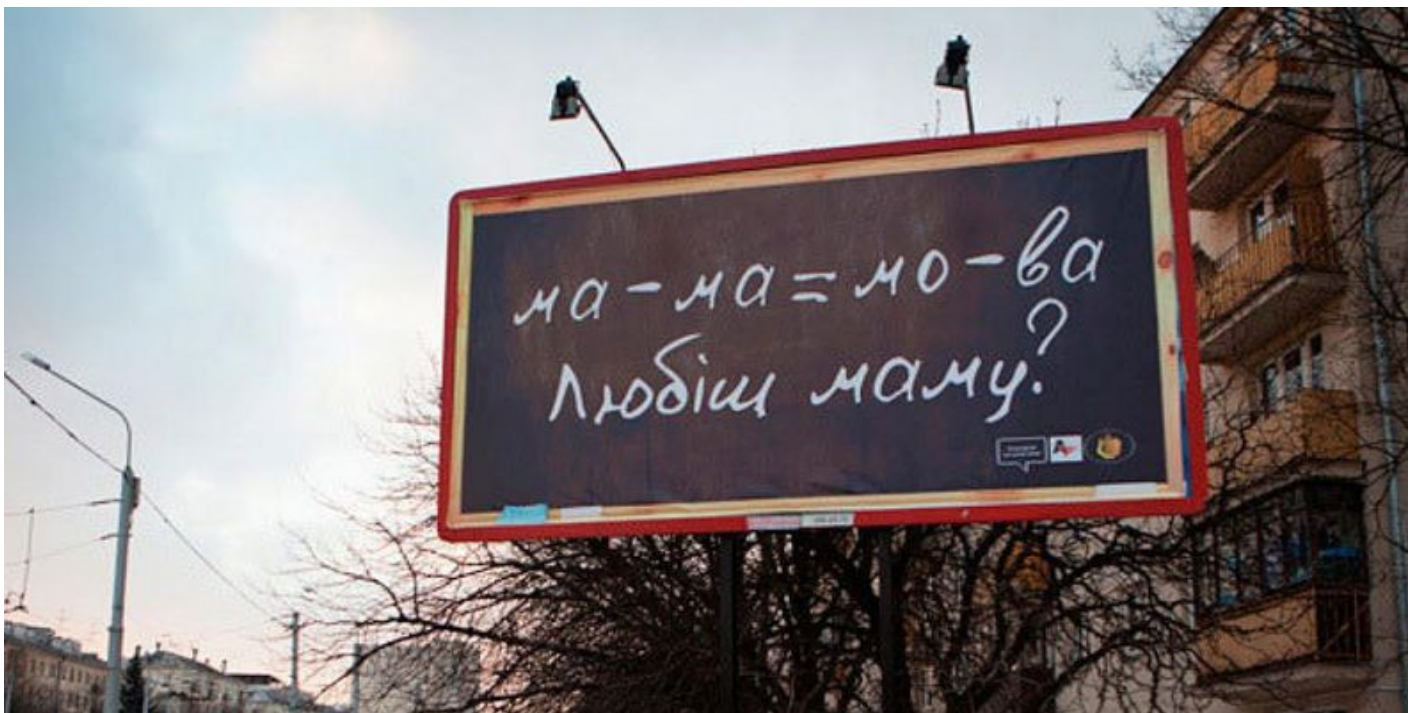
- ☐ У гэтым слоўніку зафіксаваны правапіс сучаснай беларускай мовы
- ☐ Арфаэпічны слоўнік паказвае тое, як беларускія словы трэба правільна вымаўляць
- ☐ У арфаэпічным слоўніку паказваецца марфемны склад беларускіх слоў. То бок, тое з чаго складаюцца словы (корань, прыстаўка, суфікс і інш)
- ☐ Паказвае словазмяненне беларускіх слоў (правільнае скланенне, спражэнне)

2. Для стварэння арфаэпічнага слоўніка праграмісты распрацавалі спецыяльныя алгарытмы. Якая тэхналогія легла ў іх аснову?

- ☐ Тэхналогія сінтэзу маўлення
- ☐ Тэхналогія распазнавання маўлення
- ☐ Сістэма праверкі правапісу і вычыткі тэкстаў
- ☐ Сістэма машыннага перакладу

3. У беларускай мове 32 літары. А колькі гукаў?

- ☐ 28 гукаў

- Усё проста! 32 гукі па колькасці літар
- 35 гукаў
- 44 гукі

4. У беларускай мове ёсць адназначныя літары, якія абазначаюць толькі 1 гук: літара р — гук [р], у—[у]; ёсць літары, якія выкарыстоўваюцца для абазначэння двух гукаў — цвёрдых і мяккіх: [б]—[б'], [в]—[в']. А колькі гукаў (і якіх?) можа перадаваць літара г?

- 2 гукі, г і г'
- 3 гукі
- 4 гукі
- 5 гукаў

5. У размове беларуса выдае 3 гукі: [ɣ] (г фрыкатыўнае), [дз'], [ц']. Але ёсць словы, якія трэба вымаўляць з [g] (г выбухным), як гэта робяць рускія. Колькі ў беларускай мове слоў з [g] (г выбухным)?

- ☐ Усяго тры: гузік, ганак, гвалт
- ☐ Каля 50
- ☐ Акурат 100
- ☐ Каля 250 слоў

6. У беларускай мове ёсць спалучэнні дзвюх аднолькавых літар, якія перадаюць адзін складаны гук. Як называюцца гэтыя зычныя гукі?

- ☐ Двайныя зычныя гукі
- ☐ Падвоеныя зычныя гукі
- ☐ Пadoўжаныя зычныя гукі
- ☐ Падвуйныя зычныя гукі

7. Любое слова мае націск. Дзякуючы сумеснай працы з праграмістамі ў Арфаэпічным слоўніку ўпершыню ў беларускай мове сістэмна пададзены пабочныя націскі ва ўсіх складаных словах. Колькі пабочных націскаў у слове «аромааэрамузатэрапія»?

- ☐ 1 пабочны націск
- ☐ 2 пабочныя націскі
- ☐ 3 пабочныя націскі
- ☐ У беларускай мове няма паняцця пабочных націскаў

8. У беларускай мове не ўсе словы маюць адно ўсталяванае вымаўленне. У слоўніку варыянты вымаўлення падаюцца пасля знака //, а у квадратных дужках прыводзяцца раўнапраўныя варыянты. Неадназначнае вымаўленне часцей фіксуецца ў галосных ці зычных гуках?

- ☐ Зычных
- ☐ Галосных
- ☐ ў зычных, і ў галосных

0 / 8

Вы ответили на 0 из 8 вопросов

[К неотвеченному](#)

Читайте также

[Картинка дня: скворцы выстроились в фигуру огромной птицы](#)

[Ученые зафиксировали гигантскую деформацию земной коры](#)

[Вокруг света за 10 вопросов. Что вы знаете о планете Земля?](#)